

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
רח' אלול תשע"א

פרשה:
פרשת שופטים

כותרת:
מה טמון ב'מנהרות הכותל'?

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

פרשת שופטים

מה טמון ב'מנהרות הכותל'?

לפי כל הנתונים והפרסומים בשנים האחרונות עולה שמספר המבקרים בכותל המערבי בירושלים הוכפל ואולי עוד יותר מזה. בל נשכח את הטכנולוגיה של ימינו, שהפכה את הכותל המערבי למקום נגיש יותר לכל יהודי באשר הוא - באמצעות מצלמות הכותל שמעבירות בשידור חי בכל רגע נתון את המתרחש במקום.

עד לפני כמה שנים, אם רצית לשלוח פתק שיונח בין אבני הכותל, היית צריך למצוא ידד שנוסע לארץ ישראל ולשלוח באמצעותו את הפתק ולקוות שהוא לא ישכח לדחוף את הפתק שלך לתוך אבני הכותל כשהוא יבקר שם. אבל בימינו אפשר לשבת בבית בכל מקום בעולם, לשלוח את הפתק באימייל, והאחראים כבר ידאגו להכניס אותו בעבורך.

פרט לכך, יש גם שירות טלפוני. ביכולתך להתקשר למספר מסוים והאחראי על כך מצמיד את המכשיר לאבני הכותל, וכך אתה יכול לשפוך את לבך חרישית בצורה האישית ביותר...

החלום של כל יהודי הוא, שיום אחד הוא יזכה בעצמו לבקר בירושלים ולנשק את אבני הכותל. לא מזמן יהודי מהקהילה שלנו זכה לממש את החלום הזה, הוא נסע לישראל וביקר בכותל המערבי. באותה הזדמנות הוא גם ערך סיור מקיף במנהרות הכותל, אבל הוא חזר משם מעט מאוכזב. הוא אמר לי: "הסבירו לנו שבעצם הקיר של הכותל המערבי הוא קיר חיצוני של חומת הר הבית, אם-כן מה כל-כך מיוחד בקיר הזה שכולם רוצים להתפלל שם?" הוא שאל.

נכון אמנם שזהו מקום היסטורי כי פעם עמד כאן בית המקדש, גם בית המקדש הראשון וגם בית המקדש השני. ונכון אמנם שיום אחד יבנה כאן גם בית המקדש השלישי. הוא מבין היטב שזהו אתר היסטורי בעל חשיבות גדולה. ויתרה מזו: בפרשתנו אנו קוראים (דברים יח, ב) "המקום אשר יבחר ה' ורש"י פירש בפרשת ראה שהכוונה ל"בית הבחירה בירושלים" (יב, יא). אבל מדוע זה נחשב כבר **עכשיו** למקום כה קדוש? הלא כרגע אין שם שום דבר קדוש ונשגב, להיפך על הר הבית ניצב מסגד, ומדוע כולם רצים להתפלל בכותל!?

ישנם כאלו שאומרים ש"קדושה לא זזה ממקומה" ומכיון שבעבר היה זה מקום קדוש לכן זה נשאר מקום מקודש עד עצם היום הזה. אחרים מצטטים את המדרש ש"לעולם אין השכינה זזה מכותל המערבי" (שמו"ר ב, ב). אבל אם רק בזה מסתכמת כל הקדושה של המקום, הלא ישנם עוד מקומות קדושים כאלו. כידוע שלפני ששלמה המלך בנה את בית המקדש הראשון בירושלים היה את "משכן שילה" שעמד במשך 369 שנה ואז נחרב, ולא מצאנו שיהודים ירצו להתפלל שם.

אלא אומר הרבי, שהקדושה שבהר הבית אינה נובעת רק בגלל העבר המפואר, אלא יש בה קדושה גם היום. מדוע? מכיון שבהר הבית מונחים ארון הברית ובו לוחות העדות שניתנו למשה בסיני. הארון תמיד היה ונשאר בהר הבית ('לקוטי שיחות' כרך כא עמ' 156).

ישנם ספרים וסרטים שונים על החיפוש של ארון הברית האבוד. מה באמת אירע לו?

לפני 2650 שנה היה ילד בן שמונה בירושלים שנהיה מלך, קראו לו יאשיהו. מישהו התנקש בחייו של אביו אמון שהיה מלך מבית דוד, והיות שהוא היה ילדו היחידי הכתירו אותו - בגיל שמונה - בתור מלך וגידלו אותו למלוכה. הילד גדל והתבגר ואכן היה מלך טוב וצדיק. מסתבר שאלו שחינכו אותו עשו עבודה טובה.

אביו ובעיקר סבו מנשה היו מלכים שהציפו את הארץ עם עבודה זרה, והוא הנער הצעיר גילה את יהדותו והחליט להתקרב לה'. הוא גמר אומר לעקור את כל העבודות זרות מארץ ישראל ולהחזיר את העם בתשובה. הוא שלח שוטרים מטעם המלך שיהרסו ויחריבו את כל העבודות זרות והוא הוציא אותם אל מחוץ לחוק. הבעיה היתה עם עם ישראל עצמו שאחרי כל-כך הרבה שנים שהורגלו לעבוד עבודה זרה הם התקשו לוותר על אמונתם. למרות מאמציו הגדולים של המלך - שנעשו כאמור בכוח החוק - לנתק אותם מאמונתם ולחזור בתשובה - זה פשוט לא עבד.

מספר המדרש: "ליצני הדור מה היו עושים, חצי צורה בדלת זו וחצי צורה בדלת זו, והיה משלח ב' תלמידי חכמים לבער הצורה מבתיהם והיו נכנסים ולא מוצאים כלום, בזמן שיצאו אמרו להם סגרו הדלת בעדכם והיו יוצאים וסוגרים הדלת מאחריהם והיו מוצאים מבפנים את העבודה זרה שנתחברה" (איכ"ר א). המלך אמנם ניסה בכוח להחזיר אותם בתשובה, אבל הרבה מהם סירבו לעשות זאת.

פרט למלך שניסה בכוח החוק להחזיר את העם בתשובה, היתה אישיות חשובה נוספת שניסתה להחזירם בתשובה מבחינה רוחנית. היה זה הנביא ירמיהו, שבא אל העם בשם ה' ועורר אותם לחזור אל צור מחצבתם.

אבל גם השתדלויותיו של ירמיהו לא הועילו ומהר מאד הוא החל לנבא על חורבן ירושלים. כאשר המלך יאשיהו השתכנע שחורבן בית המקדש קרב ובא, הוא החליט לעשות דבר שלא היה עד אז. "ויאמר ללויים ... תנו את ארון הקודש בבית אשר בנה שלמה בן דוד" (ד"ה ב; לה, ג). נשאלת השאלה, הרי לכאורה הארון עמד תמיד בבית המקדש (רש"י)?! אלא אומרת הגמרא (במסכת יומא נב, ב) והרמב"ם בהלכות בית הבחירה מסביר זאת באריכות, שיאשיהו צוה לגנוז את הארון במנהרות שבנה שלמה המלך, ובלשון הרמב"ם: "ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופו ליחרב בנה בו מקום לגנוז את הארון למטה במטמוניות עמוקות ועקלקלות ויאשיהו המלך צוה וגנוז במקום שבנה שלמה" (פ"ג ה"א).

הרי לנו שכאשר באים כיום לבקר בכותל המערבי, אנו באים אל המקום המקודש ביותר בעולם, לא בגלל קדושת העבר, אלא מכיון שהיום נמצא ארון הקודש ובו לוחות הברית במנהרות שמתחת להר הבית. זהו המגנט שסוחב מיליוני אנשים להתפלל דוקא שם.

מבחוץ אמנם רואים מסגד, רואים רק שרידים של בית המקדש מלפני אלפיים שנה, אבל עמוק בפנים שום דבר השתנה, שכן ארון הברית תמיד נמצא שם.

למעשה כל יהודי הוא בית מקדש מהלך. כאשר פוגשים יהודי, ייתכן שמבחוץ רואים רק שרידים של בית המקדש, ואולי אפילו עוד יותר גרוע מזה, אבל "אל תבט אל מראהו" - צריך לזכור שבפנים בתוך המנהרות של הנשמה שלו חבויים שתי לוחות הברית.

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד